

Nominální anafora a determinace ve starofrancouzském románu *Aucassin et Nicolette*

(FF JU České Budějovice, 2015)

Cílem práce K Žemličkové byla analýza vztahu mezi nominální anaforou a jejími formálními exponenty tak, jak se realizují v textu starofrancouzského románu *Aucassin et Nicolette*. Práce tak má charakter textově-lingvistický, zároveň ovšem postihuje i aspekty diachronní.

V úvodní teoretické části práce diplomantka uvádí základní pojmy, na nichž pak staví své analýzy praktické. Věnuje se tedy postupně problematice determinace a determinantů ve staré a v současné francouzštině, přičemž představuje jejich vlastnosti morfologické, syntaktické a sémantické. Ve stati popisující situaci ve staré francouzštině je větší pozornost věnována otázce formální, což lze považovat za legitimní, neboť znalost morfologických aspektů determinace ve starším vývojovém stádiu jazyka není všeobecně rozšířena. Použitá literatura je recentní a relevantní (G. Joly, C. Buridant). Možná by bylo záhodno zestručnit výklad o determinantech v současné francouzštině – pojmout jej nikoli extensionálně, ale soustředit se na jevy rozdílné a představit je více do hloubky.

Dále se věnuje otázce koheze a koherence textu, přičemž se vzhledem k tématu práce nejvíce zabývá typologií anafor. Výklad je zdařilý, je ústrojně syntetizován a koncipován. Mám drobné dílčí výhrady:

1) na str. 41 tvrdí, že „kohezi se rozumí formální vztahy mezi účastníky diskurzu“. Odkud tato informace pochází? Další poznámky ke kohezi nejsou vůbec v souladu s touto definicí.

2) je otázkou, zda jsou vhodné terminologické ekvivalence *anaphore fidèle – anaphore infidèle / anafora úplná – anafora neúplná*. Jaká je motivace těchto označení? I z těchto důvodů by bylo vhodné do statě zařadit i zmínku o českých pracích na téma anafor.

V praktických analýzách pak diplomantka aplikuje typologii anafor (na základě pojetí Riegel – Adam – Kleiber) na text románu *Aucassin et Nicolette*. Všímá si exponentů jmenné anafory ve vztahu k jednotlivým typům, a to jak ve starofrancouzské verzi, tak konfrontačně i v jejím překladu do moderní francouzštiny. Základní obtíží, kterou bylo nutno překonat je identifikace konkrétní anafory ve středověkém textu. V naprosté většině případů se diplomantce podařilo typ anafory správně určit; níže uvádím některé dílčí chyby:

str. 59 – příklad pátý: *des pastoriax* není neurčitý determinant, jedná se o kontrakci předložky a určitého členu, prvotní antecedent musí být (zřejmě) výše v textu.

str. 62 – příklad devátý: *les amans* je podle mne generické nikoli anaforické užití určitého členu.

passim – mám pochyby o tom, že by šlo tvrdit, že koreferenční vztah vlastní jméno – obecné jméno je vztahem synonymum - synonymum

str. 74 příklad čtrnáctý: *li cortois, li gentis* jsou apozice k Aucassins

Dále – na str. 56-57 se některé informace opakují, formy *el* a *u* (str. 77) jsou kontaktované formy *en + le*.

Z celkového hlediska jsou ovšem analýzy relevantní a správné. Přinášejí konkrétní průkazný materiál pro dílčí závěry o fungování nominální anafory a jejích exponentů ve staré

francouzštině. Cenné jsou i úvahy o identifikaci jednotlivých typů anafor a funkcích členů – pro potřeby obhajoby by bylo zajímavé podrobněji okomentovat příklad osmý na str. 73. Limitů své studie si je diplomantka dobře vědoma.

Přes uvedené připomínky navrhuji práci hodnotit známkou **výborně**.

V Českých Budějovicích dne 26. srpna 2015.

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, cursive letters that appear to read 'Ondřej Pešek'.

doc. PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D.

